

Art 50 vragen over het beleid sociaal domein nav SCP Rapport 'Sociaal domein op koers' van 16 november 2020 en het onderzoek naar de financiële tekorten in de jeugdzorg 'Stelsel in groei' van Andersson Elffers Felix (AEF) van 15 december 2020.

Op 27 oktober heeft de gemeenteraad van West Betuwe het beleidsplan "Bouwen aan sociale kracht 2021-2024" vastgesteld.

Op 16 november is door het SCP het rapport 'Sociaal domein op koers' naar buiten gebracht.

Op 15 december verscheen 'Stelsel in groei' van AEF, dit onderzoek werd gedaan in opdracht van de ministeries van VWS, BZK en Financiën en JenV, en de VNG

D66 heeft bij de behandeling van het West Betuwse beleidsplan 'Sociaal domein op koers' al aangegeven dat zij risico's ziet bij het in het kader van preventie volop inzetten op de zogenaamde nulde lijn, de eigen kracht van de samenleving. Ook waarschuwden wij voor het alvast inboeken van besparingen in de toekomst. Onze zorgen worden bevestigd door zowel het CPB rapport als het onderzoek naar de financiële tekorten in de jeugdzorg van AEF.

De fractie van D66 West Betuwe heeft de volgende schriftelijke artikel 50 vragen:

- Hoe verhouden volgens het college de conclusies van het SCP rapport zich met de inhoud van het eigen beleidsplan?
- Hoe verhouden volgens het college de bevindingen van het onderzoek van AEF zich met het eigen beleidsplan?
- Welke beleidswijzigingen/aanpassingen/aanvullingen/nuances kan het college voorstellen naar aanleiding van de aanbevelingen van het SCP en het AEF?

NB: De fractie van D66 wil graag met het college de belangrijkste conclusies/aanbevelingen uit het SCP rapport en het AEF onderzoek delen (voor het volledige rapport en onderzoek zie bijlagen).

1 Het SCP wijst op de overschatting van preventie/eigen kracht in de samenleving. "Aanvankelijk werd ingezet op zelfredzaamheid, eigen inbreng en participatie van eigen inwoners, maar de verwachtingen bleken niet realistisch. Juist inwoners die hulp nodig hebben kunnen niet terug vallen op hun eigen kracht en netwerk. De verwachte afname van individuele/maatwerkvoorziening ofwel duurdere individuele voorzieningen wijst niet in die richting". De aanbeveling die in het rapport staat is: Gemeenten wees realistisch en voorkom dat er vastgehouden wordt aan verwachtingen als deze niet werkbaar blijken.

2 Het SCP wijst er ook op dat gemeenten vooral lichtere hulpvragen als eerste proberen op te lossen omdat deze goedkoper zijn en een grotere kans van slagen hebben. Met tot gevolg dat zwaardere complexe vragen onvoldoende aan bod komen. Dit leidt tot een stapeling van problemen en betekent dat voor de meest kwetsbaren het slechtst wordt gezorgd. Aanbeveling: Geef prioriteit aan kwetsbare groepen (mensen met een beperking, jongeren met complexe problematiek en multi problematiek gezinnen).

3 Uit het onderzoek van AEF blijkt dat een brede inzet op preventie en vroegsignalering weliswaar bij kan dragen aan meer kwaliteit van leven en aan besparingen in andere wetten, maar ook dat dit niet leidt tot kostenbesparing binnen de Jeugdwet (de gemeente).

4 AEF waarschuwt voor de mogelijke invoering van een inkomensafhankelijke eigen bijdrage in het kader van de jeugdwet. Dit heeft negatieve effecten op het welzijn van jeugdigen en hun gezinnen en

zal voor een toename van kansenongelijkheid, zorgmijding, schuldenproblematiek en kosten in andere wettelijke kaders zorgen.

5 AEF adviseert rijk en gemeenten de discussie aan te gaan over de bedoeling van de Jeugdwet en het gewenste voorzieningenniveau. Ook moet worden gekeken naar manieren om de doelmatigheid te vergroten en strakker te kunnen sturen om zo meer grip op de jeugdhulp te krijgen. Als het voorzieningenniveau wordt verlaagd, moet daarvoor de tijd worden genomen. 'De samenleving is inmiddels gewend aan een grotere rol van de overheid bij lichte problemen, en het vraagt een cultuurverandering bij gemeenten, jeugdzorgorganisaties en de gehele maatschappij om dit terug te draaien.'

Namens de fractie van D66 West Betuwe

Rita Boer Rookhuiszen

24 december 2020